

Joan Oliver: Taurons, ferrerets, bicicletes i lectures.

Miquel RAYÓ

Escriptor, és membre del Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears, del qual va ser president. Té una trajectòria ja llarga i reconeguda en matèria de conservació de la natura: ha presidit el GOB (Mallorca), el patronat del parc natural de Montdragó, i ha publicat nombrosos articles i llibres sobre el tema, sempre amb un compromès caràcter divulgatiu. mrayof@gmail.com

Les accions realitzades defineixen el caràcter d'una persona; també, els adjectius amb què familiars, companys i coneguts el descriuen. Així, amb verbs i adjectius, com amb simples guixades amb què fer un esbós, podem tractar de retratar Joan Antoni Oliver Valls (d'ara en endavant: el subjecte), nascut el 12 de febrer de 1950. Els verbs: observar, arranjar, llegir, fer. Els adjectius: pacient, comprensiu, tranquil (fins a ser flemàtic), afectuós, joganer (quan correspon ser-ho). Per descomptat: responsable i minuciós, afable i de bon tracte...

Com un moix bonàs –animal domèstic amb què qualcú l'identifica: el subjecte n'ha tengut a casa-, necessita de temps en temps un espai propi: una passejada per les teulades, sol. De fet, se sap que l'incomoden especialment les persones xerradores, massa nervioses o invasives. Fuig del tràfec urbà i de les aglomeracions humanes. Aversions lògiques si pensam que el subjecte ha sabut i sap omplir el seu

temps lliure privat amb la família, la lectura (de Graves a Durrell, el del *Quartet d'Alexandria* i l'altre Durrell, obviament; de Cortázar a Murakami; de la ciència ficció als assajos), amb la música (el jazz, especialment: Armstrong o Miles?, John Coltrane o Lester Young?), el cinema (independent, sobretot) i la reparació de bicicletes al seu obradoret domèstic. Anotem-ho per si necessitam el seu servei de mecànic: no cobra. Cuina bé i amb plaer. És caminador i excursionista. Té mà per al dibuix.

El subjecte, doncs, té paciència, habilitats, bon gust. I posa atenció, tant a les coses com a les persones. Quan pot, ajuda. La seva discreció li permet evitar, en general, el conflicte, condició important per fer treballs compartits.

Potser és la destil·lació del que va aprendre a la botiga dels seus padrins, quan de petit s'hi passava hores (moltes d'elles, en la lectura de tebeos). Una merceria de barri, en un dels límits de Ciutat. No en parla molt: el subjecte és més un home de present que de passat o de futur. Recorda, això sí, que a ca-seva es respectaven les persones i l'estudi. Recorda, amb enyor, el seu padrí matern, polifacètic (músic, xofer, forner...). D'ell, el subjecte va adquirir les habilitats manuals i l'amor a la naturalesa, ja que els dos anaven a pescar junts. El padrí, a més, era un bon republicà, generós, capaç d'ajudar qui ho necessitava en moments, en anys, que és preferible deixar ara de banda. El subjecte ha tengut models a imitar. Referents ètics.

Si hem de destacar tres períodes del seu itinerari laboral, són aquests: la seva experiència a Marineland, la seva participació (essencial) en el projecte i desplegament de l'Aula de la Mar, i la seva dedicació a la protecció d'espècies en la Conselleria competent del Govern de les Illes Balears. En aquest camp, la seva aportació ha estat llarga, diversa i competent.

De Marineland, en recorda el bon ambient i l'experiència adquirida, tan útil per als seus quefers posteriors. De l'Aula de Mar, el plaer d'ensenyar els visitants, sobretot els infants, les meravelles de la vida marina (meravella és, malauradament, una paraula devaluada; l'escrivim aquí amb la màxima intensitat possible, perquè la Naturalesa fascina el subjecte). En el fons, el subjecte és com un mestre, i mestra és Maria Victòria, amb qui ha tengut dos fills: Pau, 1981, i Irene, 1983. Un mestre que ha participat molt activament en les activitats i projectes de la Societat Balear d'Educació Ambiental, per exemple, o en programacions de formació del professorat.

De la Conselleria (és funcionari des de 1989), n'és, ara, fins a la jubilació ja molt pròxima, cap de secció en el Servei de Protecció d'Espècies. Qui redacta aquestes línies, que el coneix de fa temps, ha atès sempre amb esment màxim les seves opinions, informes, plans o qualsevol altra documentació. Recerca minuciosa, intensa i extensa pràctica de camp, debat amb col·laboradors igualment fiables són elements d'una combinació perfecta, que assegura un bon producte tècnic del subjecte. Si comet errors, els reconeix; si hom li proposa arguments raonats, els accepta. Cap problema.

No pot obviar-se, en aquest exercici de semblança, el seu pas per Barcelona. D'una escoleta de monges en un barri de Palma, passà a Montision, des dels deu anys fins el PREU, i després a Barcelona, on estudià Biologia a la Universitat Central. Va haver de triar, hom diu, entre Arquitectura i Biologia. És fàcil admetre que va encertar. Sobretot, perquè també en els seus anys universitaris va saber ubicar-se del costat de les llibertats cíviques (foren anys de vagues estudiantils i de corregudes davant dels grisos), de viatges juvenils per Europa, d'exploració vital. Anys d'iniciació. Anys que conformaren la seva coherència ciutadana.

Després, els seus viatges –a més dels que ha fet amb la família– han abastat molts llocs. Citem-ne dos, només: Cuba, on hi va anar per portar-ne taurons (el subjecte és, carall!, un consumat bussejador), o Jersey, on col·laborà en la conservació del ferreret, un endemisme mallorquí, de la biologia del qual n'és un grandíssim expert: vegeu la seva entrada sobre l'espècie a la *Enciclopedia Virtual de los Vertebrados Españoles* del MCNM-CSIC o les nombroses ponències i presentacions en jornades i congressos (com el convocat sota el títol de *El rumbo del Arca*). Ha publicat en textos col·lectius, com per exemple els *Documents Tècnics de Conservació* sobre diversos entorns, grups o espècies susceptibles de protecció: cetacis, quiròpters, tortugues marines, ferrerets...

El subjecte no conserva treballs. Els fa. No els amuntega en un curriculum vanitós ni en carpetes domèstiques a l'abast de les arnes. El treball o document o projecte més important és el que s'ha de fer o s'ha d'iniciar, no el que ja està fet o en marxa.

El subjecte té una mascota. Un ca mesclat de llaurador i de ca de bestiar. Ha tengut peixeres a casa. Ha educat, amb la seva parella, els dos fills que han tengut. Ja s'ha dit. Fills que declaren al redactor d'aquestes línies: "Ha estat sempre un pare molt present, no gens autoritari, comprensiu, ha jugat amb nosaltres, ens ha ajudat a fer els deures i ha donat suport a la mare, quan ella va decidir estudiar, de gran i ja mare nostra, Magisteri".

Verbs i adjectius, apunts i records. Afegiu-hi els vostres. Pel que fa a pejoratiu, crítiques o desvetllament xafarder de defectes de Joan A. Oliver Valls, que segurament trobau a faltar, recordem allò bíblic de llençar la primera pedra.